ОРГАНИЗАЦИЯ И ЕФЕКТИВНОСТ В ДЕЙНОСТТА НА ПУБЛИЧНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ В БЪЛГАРИЯ (2007 – 2017 Г.)

Проф. д. ю. н Райна Николова, НБУ

ORGANIZATION AND EFFICIENCY OF PUBLIC ADMINISTRATION ACTIVITIES IN BULGARIA (2007 - 2017)

Prof. Raina Nikolova, D. Sc.

Abstract: *The article provokes the lack of good organization and efficiency in the activity of the public administration in Bulgaria. This happens ten years after the country's membership in the European Union and despite the significant financial resources it has spent. Corruption levels continue to be high. The reforms that have been made are made for the reforms themselves. That's why the result is extremely disappointing and unsatisfactory.*

Keywords: *Access to Public Information, Corruption, E-government, Efficiency, Financing,Public Administration*

ВЪВЕДЕНИЕ

Конституцията на Република България от 1991 г. възстановява традицията за административноправния статут на държавната служба[1].Държавният служител е *конституционно понятие* (чл. 116 от Конституцията на Република България): „Държавните служители са изпълнители на волята и интересите на нацията. При изпълнение на своята служба те са длъжни да се ръководят единствено от закона и да бъдат политически неутрални.Условията, при които държавните служители се назначават и освобождават от длъжност и могат да членуват в политически партии и синдикални организации, както и да упражняват правото си на стачка, се определят със закон.”[2].

В изпълнение на конституционната норма през 1998 г. е приет Законът за администрацията, през 1999 г. – Законът за държавния служител, последвани през 2000 г. от Закона за достъп до обществена информация, който има за цел да гарантира конституционния принцип за т. нар. „пасивна прозрачност” на публичната администрация, предвиден в чл. 41, ал. 2 от Конституцията на Република България: „Гражданите имат право на информация от държавен орган или учреждение по въпроси, които представляват за тях законен интерес, ако информацията не е държавна или друга защитена от закона тайна или не засяга чужди права”.

През 2000 г. започва въвеждането на статута на държавния служител чрез приемането на предвидените подзаконови актове – Наредба за служебното положение

[1]Търновската конституция въвежда няколко норми относно статуса на чиновниците (чл. 163 – чл. 166). В годините от Освобождението до 1944 г. са действали **осем закона** за държавната служба. Сред тях Законът за държавните служители от 1922 г. безспорно предлага най – сполучливи правни решения, действал от 1922 г. до 1951 г . Последвалите закони действат паралелно с него. През 1942 г. се приема отделен Закон за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители, който е отменен през 1947г. от Закона за щатните таблици на държавните служители. През 1947 г. е приет Законът за щатните таблици на държавните служители. При влизането в сила на Кодекса на труда през 1951 г . се отмянят всички дотогава дейсвали закони уреждащи материята на държавния служител, уеднаквява се статусът на работниците и се въвежда новата категория трудещи се – работници и селяни.

[2]Виж по-подробно за изпълнителната власт в **Михайлова, Е.** Парламентаризъм и правова държава в България: принципи и практика, София, НБУ, 2012 г., с.185.

на държавните служители и Наредба на министъра на държавната администрация за документите за заемане на държавна служба. През 2002 г. стартира атестирането на служителите в държавната администрация. През 2003 г. е въведен задължителен конкурс при постъпването на държавна служба.

Още през 1994 г. е създадена обучителна институция за централизирана професионална подготовка на служителите от публичната администрация.Това е Институтът по публична администрациякъм Министерски съвет, който след като е закрит през 1997 г., отново е създаден през 2000 г. като изпълнителна агенция към Министерството на държавната администрация под наименованието Институт по публична администрация и европейска интеграция[3]. През 2004 г. е приет Законът за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност (ЗОАРАКСД), който цели улесняването и насърчаването на стопанската дейност, чрез ограничаване до обществено оправдани граници на административното регулиране и административния контрол от страна на държавните органи и на органите на местното самоуправление. Към това можем да добавим немалък брой документи, които чертаят пътя на развитие на публичната администрация в България. Това са:

- Стратегия за изграждане на модерна административна система на Република България от 1998 г.;
- Стратегия за модернизиране на държавната администрация, озаглавена „От присъединяване към интегриране" – приключи своето действие през 2006 г.

След това са приети редица отделни стратегически документи:

- Стратегия за управление на човешките ресурси в държавната администрация 2006 – 2013 г.,
- Стратегия за обучение на служителите в администрацията, актуализирана през 2006 г.,
- Програма за по-добро регулиране 2010 – 2013 г.,
- Стратегия за развитие на държавната администрация (2014 – 2020 г.),
- Стратегията за развитие на електронното управление в Република България (2014 – 2020 г.)[4]

Ежегодните доклади на министър-председателя за състоянието на държавната администрация ни разкриват отчасти каква е организацията на дейността и дали е ефективна работата на публичната администрация в България.В тяхсе акцентира върху количествените критерии – N брой създадени, преименувани и преобразуванипрез годинатаадминистративни структури; N брой устройствени правилници приети или изменени; N брой издадени наказателни постановления и т. н. Като цяло липсва качествената оценка, която да даде отговори на въпросите добре структурирана ли е и ефективно ли работи публичната администрация в България.Няколко са темите, които задължително намират място в докладите за състоянието на държавната администрация. Това са:

Структура и динамика на административните структури.

Численост на държавните служители.

---

[3]През 2008 г. институтът се преименува в Институт по публична администрация към Министерството на държавната администрация и административната реформа. През 2009 г. Институтът по публична администрация преминава към Министерството на образованието, младежта и науката. През 2011 г. Институтът по публична администрация получава статутна юридическо лице към Министерски съвет.**Арабаджийски, Н.**Особености на професионалната подготовка на служителите от публичната администрация в Република България, 2013 г., достъпен на адрес: http://old.nbu.bg/PUBLIC/IMAGES/File/CPA/Prof.Arabadzhiyski_230513.pdf

[4]Приета с **Решение № 983 на Министерския съвет от 15 ноември 2016 г.** и отмена приета пътна карта с Решение № 245 на Министерския съвет от 5 април 2014 г.

Административното обслужване, за което в доклада от 2013 г. е казано следното: „Една от основните насоки на административната реформа е административното обслужване и разбирането му като политика, регламентирана от законови и подзаконови нормативни актове, ориентирана изцяло към удовлетворяване на интересите и нуждите на обществото". Тоест, административната реформа е разглеждана като един постоянен, непрекъснат, вечен процес.

Електронно управление.

Достъп до обществена информация.

Административен контрол.

Антикорупционни мерки.

Проекти в подкрепа на модернизиране на държавната администрация.

Стратегия за развитие на държавната администрация.

По наше мнение най-важните въпроси, които следва да се обсъдят, са тези за наличието на регулаторни режими, прилагани от администрацията; как се развива електронното управление предвид факта, че през 2018 г. един от основните приоритети на българското председателство на Съвета на Европейския съюз е дигиталният пазар; как се осъществява достъпът до обществена информация – основен критерий за „пасивна" прозрачност на администрацията; антикорупционните мерки по отношение на публичната администрация и инвестираните средства за нейното модернизиране. Тези въпроси имат пряко отношение към прозрачното и открито управление на публичната администрация в периода 2007 – 2017 г. Но докладът от 2016 г. казва, че е настъпила промяна в структурата и съдържанието на същия.Отпадналиса разделите „Административно обслужване и регулиране", „Електронно управление", „Антикорупционни мерки", „Установяване на административни нарушения и налагане на административни наказания" и „Проекти в подкрепа на модернизирането на държавната администрация". Това е продиктувано от обстоятелството, че те не представят състоянието на администрацията, а отчитат съществуващи стратегически и програмни документи, за чието изпълнение се изготвят ежегодни отчети. По тази обективна причина ще коментираме цитираните теми според данните от 2015 г.

1. Административно обслужване

Административно регулиране е установяването на нормативни изисквания, чието спазване се осигурява чрез упражняване на административен контрол (чл. 1, ал. 3 от ЗОАРАКСД).*Административен контрол* по смисъла на закона е контролът, упражняван от административни органи, чрез:

1. издаване на лиценз или извършване на регистрация за започване на стопанска дейност, както и отказите за издаване на лиценз или извършване на регистрация (чл. 1, ал. 4, т. 2 от ЗОАРАКСД);

1. издаване и отказване на разрешения и удостоверения за извършване на отделна сделка или действие от лица, които извършват или възнамеряват да извършват стопанска дейност (чл. 1, ал. 4, т. 3 от ЗОАРАКСД).

Ежегодните доклади за състоянието на администрацията не използват понятието „административен контрол" в смисъла, заложен в ЗОАРАКСД. Вместо това се употребява друг термин – „административно обслужване". Това отклонение от нормативната уредба търпи сериозна критика. Административното обслужване се изразява в предоставянето на административни услуги. Неговата нормативна уредба се намира в отменения през 2006 г. Закон за административното обслужване на физическите и юридическите лица (ЗАОФЮЛ)[5].

[5]Виж по-подробно по този въпрос в **Панайотова, Е.** Законът за административното обслужване на физическите и юридическите лица – стъпка към усъвършенстване на административния процес? – Съвременно право, 2000 г., бр. 4.

Информацията за административното обслужване през 2007 г. е микс от данни, които не са обобщени. Цялостното впечатление е, че никой в държавата не знае колко регулаторни режима действат на територията на страната ни, защото данните се отнасят до административните структури, които прилагат режимите, но не и до видовете режими[6]. Ръководейки се от централните структури, данните сочат за функционирането на не по-малко от **591 регулаторни режима**. През 2015 г. пак не е известен точният брой на режимите, но става ясно, че административните структури са предприели действия за *намаляване на административната тежест* за бизнеса (тук гражданите даже не са и отбелязани) чрез облекчаване на 85 регулаторни режима чрез намаляване на изискуемите документи за 45 регулаторни режима; съкращаване на сроковете на работа на администрацията; намаляване на таксите; удължаване валидността на актовете; създадена е възможност за предоставянето на електронна административна услуга. Паралелно с това са въведени 22 нови режима. Някои администрации са посочили, че през 2015 г. са предприели действия, които са довели до утежняване на администрираните от тях регулаторни режими. Но кои са те, по какви причини са предприели тези действия, не е посочено.

2. Електронно управление

Електронното управление е ахилесовата пета на българската публична администрация, макар България да се слави със своите високообразовани IT специалисти и престижното 9-то място в световната топ класация за най-бърз мобилен интернет[7].

През 2007 г. приключиха два значими проекта, казва докладът за тази година: Интеграционна система на електронното правителство (ИСЕП) и Пилотна интеграционна система за е-област (ПИСЕО), като част от Проект ИСЕП. Като продължение стартираха следните проекти: Интегрирано административно обслужване на централно и местно ниво и предоставяне на публични услуги (ИАО).

В края на 2009 г. е налице частична реализация на единна платформа на е-управление. В доклада изобилстват теоретичните обяснения за това що е то електронно управление, оплаквания за липсва от 2005 г. на официален стратегически документ и пътна карта за реализирането му; констатации от рода, че важен елемент в развитието на електронното правителство е приемането на нормативни документи, свързани с въвеждането, прилагането, експлоатацията и развитието на ИКТ (стратегии, планове, архитектури, описание на работни процеси, процедури, правилници и наредби), както и с развитието на електронното правителство в България; **и още:** гордото заключение, че крачка напред е направена с обединяване в едно министерство на дейностите по координация на процеса за въвеждане на електронното управление – от министерството на държавната администрация и административната реформа в министерството на транспорта, съобщенията и информационните технологии. Важното е, че в края на 2009 г. междуведомствена работна група разработва Концепция за визията на правителството за Електронното управление през 2015 г.

А сега да видим какво се случва през 2015 г. в изпълнение на концепцията:

През 2015 г. Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията (МТИТС) приключва изпълнението на два големи проекта по Оперативна

[6]През 2007 г. 85 администрации (21 централни) са обявили, че администрират лицензионни режими. За 2007 г. 394 структури са обявили, че администрират разрешителни режими, от тях към централната администрация –*379*. По отношение на регистрационните режими 355 администрации (191 централни) са заявили, че администрират такива през 2007 г. В отчетите за 2007 г. 350 администрации обявяват, че администрират съгласувателни режими.

[7]Местата по света, където мобилният интернет е най-бърз, 22.02.2018 г. достъпна на адрес:https://money.bg/internet-it/mestata-po-sveta-kadeto-mobilniyat-internet-e-nay-barz.html.

програма „Административен капацитет“ (ОПАК). С цел осигуряване на стандартна и съвместима информационно-комуникационна среда за по-добро административно обслужване на гражданите и бизнеса се изпълни проект „Надграждане на съществуващите и изграждане на нови централни системи на електронното правителство с оглед на усъвършенстване на информационно-комуникационната среда за по-добро административно обслужване на гражданите и бизнеса”.Вторият проект е „Повишаване квалификацията на служителите от администрацията на централно ниво чрез усъвършенстване на знанията и практическите им умения за управление на софтуерни ИТ проекти в съответствие със съвременните методологии“, чиято цел е повишаване на ефективността на администрациите при изпълнение на дейности по разработване, управление, координиране и мониторинг на програми и софтуерни проекти в областта на информационните технологии.

През 2015 г. в МТИТС приключи и изпълнението на инициираната нова дейност „Развитие на платформата за електронни административни услуги за работа в облака на местната администрация и осигуряване на интегрирана среда за екипна работа“ по проект „Развитие на административното обслужване по електронен път“ по Оперативна програма „Административен капацитет“ (ОПАК). Дейността надгражда резултатите, постигнати от реализираната дейност 3 „Реализиране на приоритетни административни услуги за централна и общинска администрации“ по проекта.

С решение № 872 на Министерския съвет от 14 октомври 2016 г. се приема Секторна стратегия за развитие на електронното управление в агенция Митници - „е-митници“ 2016-2020 г. и Пътна карта за изпълнение на секторната стратегия за развитие на електронното управление в агенция „митници“ - „е-митници“ 2016-2020 г. Изменя се и се допълва Решение № 245 на Министерския съвет от 2016 г. за приемане на Пътна карта за изпълнение на Стратегията за развитие на електронното управление в Република България за периода 2016-2020 г.

През 2017 г. бе внесен доста компрометиран Законопроект за изменение и допълнение на Административнопроцесуалния кодекс, целящ в една своя част въвеждането на електронно правителство, който даже не бе съгласуван с администрацията на Министерски съвет. Законопроектът катастрофира поради своята несъстоятелност след първо четене в пленарна зала и предизвика внасянето на 22 становища на държавни институции, неправителствени организации и представители на преподавателската общност.

4. Достъп до обществена информация

Правото да се търси, получава и разпространява информация по чл. 41, ал. 1 от Конституцията принадлежи на всеки – физически и юридически лица, и защитава както интереса на личността, така и интереса на обществото да бъдат информирани[8].В чл. 41, ал. 2 от Конституцията на Република България се гарантира на гражданите достъп до информация от държавен орган или учреждение по въпроси, които представляват за тях законен интерес. В него се урежда *индивидуалното право на гражданите*, скрепено със задължение на държавните органи или учреждения, на достъп до информация, която представлява за тях законен интерес. Задължението на държавата да уредизаконодателно достъпа до информация може да бъде степенувано и да се разграничат два вида задължения:

1. задължение на държавните органи да публикуват официална информация (т. нар. „активна прозрачност“) и

2. задължение да се осигури достъп до източници на информация (т. нар. „пасивна прозрачност“).

[8] Решение № 7 от 4.06.1996 г. на Конституционния съд на Република България по к. д. № 1 от 1996 г.

Девет години след приемането на Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ)[9] докладът констатира, че 1/3 от всички структури в системата на изпълнителната власт все още нямат разработени вътрешни правила за достъп до обществена информация и разяснителна информация за граждани, как да упражняват правото си на достъп до обществена информация.

Причините за това се колебаят от пълното непознаване и неразбиране на ЗДОИ до *нежелание и съпротива* да се изпълняват разпоредбите му. През 2016 г. администрациите, които са отговорили, че нямат нито служител, нито звено за осигуряване на достъпа до информация, са 45. В тях явно все още няма нужда от прозрачност.

През 2016 г. са подадени общо 8352 заявления за достъп до обществена информация[10]. През 2016 г. са постъпили общо 240 жалби:

- 93 жалби срещу решения за предоставяне на обществена информация;
- 147 жалби срещу отказ за предоставяне на ДОИ.

В докладите липсва ясна отчетност относно причините за отказите. В последния доклад без уточнения за периода на развитие на преписките и съдебната процедура лаконично е казано следното: При установена незаконосъобразност на решението за отказ за предоставяне на ДОИ, съдът:

- Изцяло отменя решението – 55;
- Частично отменя решението – 11;
- Изменя обжалваното решение – 7;
- Иска необходимите доказателства за обжалване на отказ – 47.

Нека обърнем внимание на едно свенливо изречение – своеобразно признание от последния доклад, което ни казва, че при 55 напълно отменени откази за предоставяне на информация, 11 частично отменени и 7 изменени решения, т. е. съдът е действал по същество вместо административния орган, през отчетната 2016 година *няма регистрирани административни нарушения и наложени наказания на длъжностни лица по ЗДОИ. Не се сочат основания за отмяна на отказите*.

5. Антикорупционни мерки

В съвременната публичноправна теория въпросът за корупцията се свързва с върховенството на правото доколкото е налице функционална зависимост между формалната и социалната справедливост и този правен принцип[11]. През 2005 г. е допълнена приетата през 2001 г. Национална стратегия на Министерски съвет за противодействие на корупцията. В мотивитеза приемането на документа се посочва, че „усилията за въвеждане на съвременните стандарти на прозрачност и публичност в обществените отношения са важна предпоставка за ускоряване процеса на интеграция на страната в международната общност, за гарантиране на членството й в Европейския съюз и НАТО и подобряване сътрудничеството й с международните финансови институции”[12].

В какво се изразяват антикорупционните мерки през годините на встъпване в членство и след 10 години членство в ЕС? Тези инструменти за гарантиране на

---

[9]По този въпрос виж подробно **Панайотова, Е.** Достъп до обществена информация – общ режим. С., Сиби, 2003 г.

[10]От тях: 4 272 от граждани, 1 684 от фирми, 1 613 от неправителствени организации, 757 от журналисти и 26 от чужденци или лица без гражданство. Сто петдесет и две (152) заявления за достъп до обществена информация са оставени без разглеждане.

[11]Виж по-подробно по този въпрос в **Топчийска, Д.** Върховенство на правото: теоретични аспекти. София, „Авангард Прима”, 2017 г., стр. 159 и сл.

[12] Решение № 223 на Министерски съвет от 30.03.2005 г. за допълнение на Националната стратегия за противодействие на корупцията и на Програмата за изпълнение на Националната стратегия за противодействие на корупцията за периода 2004 – 2005 г. Източник: http://pris.government.bg.

прзрачното и открито ефективно управление се опират и са непосредствено обвързани спетпринципав дейността на администрацията – законност, честност, безпристрастност, отговорност и отчетност.

През 2007 г. са проведени 14 229 обучения на служители от държавната администрация за противодействие на корупцията.Броят на получените сигнали **през 2007 г. е 3738**, което, в сравнение с подадените **през 2006 г. – 5239** сигнала, представлява намаление с 30%[13]. Грижите за антикорупцията се изразяват в сформирането на инспекторати по министерства и обучение на техните служители.

Общият брой постъпили сигнали през 2015 г. е **134 217**, което е увеличение с **22 835** в сравнение с предходната година.[14]Данните показват, че сигналите са се увеличили 25 пъти в сравнение с годината преди членството на България в ЕС. Може би това е показател, че корупционният риск значително е нарастнал. През 2015 г. 19 лица, заемащи публични длъжности, са отстранени от изпълнение на служебните си задължения, поради наличие на частен интерес по конкретен повод[15].През 2015 г. са освободени 15 лица, заемащи публични длъжности поради установен конфликт на интереси, с влязъл в сила акт на Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси. Докладът безпомощно констатира, че през 2015 г., само в 192 административни структури съществува трайна практика да се правят проверки на декларациите за имотно състояние, подавани от служителите.

Ето как се движи страната ни според класацията на Асоциация „Прозрачност без граници“в Индекса за възприятие на корупцията през годините непосредствено преди и на членство в Европейския съюз[16]:

Класация/ общ брой държави	**Индекс**	**Година**
57 / 163	4.0	2006 г.
64 / 180	4.1	2007 г.
72 / 180	3.6	2008 г.
71 / 180	3.8	2009 г.
73 / 180	3.6	2010 г.
86 / 182	3.3	2011 г.
75 / 174	41	2012 г.
77 / 177	41	2013 г.

[13]От подадените отчетни данни за 2007 г. се забелязва значително увеличение на задължените лица, които не са декларирали имотното си състояние по реда на чл. 29 от Закона за държавния служител – 240, в сравнение с 2006 г., когато са били 155 и 37 служители за 2005 г.Увеличен е общият брой държавни служители, неизпълнили задължението си за декларираме на търговски, финансови или други делови интереси, които те или свързани с тях лица имат във връзка с функциите на администрацията, в която работят. През 2005 г. неподалите декларации служители са 40, през 2006 г. – 178, а през 2007 г. – 188.

[14]Най-голям относителен дял на постъпилите сигнали през 2015 г. е за други нарушения – 130 106 броя, което е близо 97% от всички постъпили сигнали.

[15]Виж по-подробно за развитието на института”конфликт на интереси” в **Марчева, Д.** КонфликтътнаинтересивпрактикатанаВърховнияадминистративен съд, „Съдийскивестник”, 2012 г., кн.1,24–36.

[16]Информацията е достъпна на адрес:
http://transparency.bg/bg/transp_indexes/%D0%B8%D0%BD%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B8-2/%D0%B8%D0%BD%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81-%D0%B7%D0%B0-%D0%B2%D1%8A%D0%B7%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%8F%D1%82%D0%B8%D0%B5-%D0%BD%D0%B0-%D0%BA%D0%BE%D1%80%D1%83%D0%BF%D1%86%D0%B8%D1%8F%D1%82%D0%B0/%D0%B8%D0%BD%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81-2017-%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B0-2/.

69 / 175	43	2014 г.
69 / 168	41	2015 г.
75 / 176	41	2016 г.
71 / 180	43	2016 г.

6. Проекти в подкрепа на модернизирането на държавната администрация

Научната доктрина се занимава с проблема за начина, по който се изразходват публични средства[17]. Отговорът на въпроса за размера на инвестираните средства в модернизацията на българската публична администрация в периода 2007 – 2016 г. е направо главозамайващ. *Ще цитираме цифри, които се отнасят единствено до* ***изплатени*** *средства по реализирани проекти към момента на публикуване на докладите*. Не са застъпени данни за периода 2013–2015 г. относно изразходваните публични средства от държавния бюджет, защото такива не присъстват в съответните документи, както и сведения за националните и чуждестранни инвестиции за 2007 г. и 2016 г., тъй като за последната година отсъстват от доклада, а през първата година (2007 г.)от членството на България в Европейския съюз не съществува подобна практика за отбелязване на този вид информация:

Година	**Финансиране от държавния бюджет**	**Финансиране от ЕС или други чуждестранни донори**
2007	Не се посочват суми	Не се посочват суми
2008	9 000 000 лева*	28 000 000 лева*
2009	102 821 645 лева*	20 853 955 лева*
2010	42 892 227 лева*	14 266 346 лева*
2011	583 097 лева*	10 929 985 лева*
2012	40 752 831 лева*	34 910 492 лева*
2013	0 няма ясни данни за изплащане	110 923 750 лева*
2014	0 няма ясни данни за изплащане	87 000 000 лева*
2015	0 няма данни за изплащане	50 511 309 лева*
2016	Не присъства в доклада	Не присъства в доклада
2007 - 2016	196 049 800 лева	357 395 837 лева

***изплатени**

Не по-малко от 553 445 637 лева за 10-годишен период са стрували усилията, измерими в изразходвания финансов ресурс, да укрепим административния капацитет на родната администрация.

Може би 10 000 лева от цитираните по-горе сумищяха да са достатъчни за обучението на част от служителите да изготвят доклада на министър-председателя за състоянието на администрацията в подходящ вид. Така че от него да става ясно какво е действителното състояние на администрацията в Република България.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение можем да кажем, че изнесените факти провокират сериозен размисъл за липсата на добра организация и ефективност в дейността на публичната администрация в България десет години след членството на държавата в Европейския

[17]**Симеонова, Г.** Предизвикателства пред определянето на финансови нередности и корекции по Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове. Велико Търново, De Jure, 2016 г., бр. № 2, с. 215 – 224.

съюз, въпреки изразходвания значителен ресурс за нейното структурно усъвършенстване и подобряване на работата й в полза на гражданите и бизнеса. Нивата на корупция продължават да са високи. Извършваните реформи са правени заради самите реформи. Затова и резултатът от тях е крайно разочароващ и незадоволителен.